

> Retouradres Postbus 18601 2502 EP Den Haag

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Datum	Pagina	Kenmerk	Contactpersoon
11 december 2024	1 van 3	2024-0000874642	
Betreft	Uw kenmerk		
Eindbrief bemiddeling journalist NRC - ministerie van VWS			

Geachte mevrouw Agema,

Op 5 juni 2024 heeft een gemachtigde namens een journalist van NRC bij het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (hierna: Adviescollege) een klacht ingediend. Aanleiding voor de klacht was de wijze waarop uw ministerie zijn verzoek om informatie behandelde. Dit verzoek ging – kortgezegd – over de opschaling van IC-capaciteit in Nederland tijdens de coronapandemie. Het Adviescollege is daarmee verzocht te bemiddelen tussen de journalist en uw ministerie.

Aanleiding voor de klacht

De klacht zag op het uitblijven van besluitvorming. De journalist diende op 18 mei 2022 een verzoek op grond van de Woo in. Hij vroeg om informatie over de discussie tussen het ministerie van VWS en een aantal ziekenhuizen over opschaling van IC-capaciteit in Nederland in de periode van 1 juni 2020 t/m 18 mei 2022. Op 1 december 2023 heeft de rechtbank Noord-Holland wegens het niet tijdig beslissen op het Woo-verzoek uw ministerie voor een tweede keer opgedragen een volledig besluit te nemen op het verzoek, binnen een door de rechtbank gestelde termijn, namelijk uiterlijk op 1 februari 2024 (één jaar, zeven maanden en twee weken na ontvangst van het Woo-verzoek).

Verloop afhandeling Woo-verzoek

Eind februari 2024 was er wederom contact tussen de gemachtigde van de journalist en medewerkers van uw ministerie over het niet halen van de door de rechtbank gestelde termijn van

1 februari 2024. Hierop liet het ministerie weten dat naar verwachting uiterlijk medio maart een besluit zou worden verzonden. Eind mei had de journalist echter nog steeds geen besluit ontvangen; ook had hij in de tussentijd niets meer vernomen van het ministerie. Hierop diende de journalist een klacht in bij het Adviescollege.

Verloop en resultaat bemiddeling

Na afzonderlijke intakegesprekken met het ministerie en de journalist vond op 16 juli 2024 een gezamenlijk gesprek plaats tussen beide partijen en de bemiddelaars van het Adviescollege. Een belangrijk aandachtspunt tijdens het gesprek was de zogenaamde “gefaseerde aanpak” van het ministerie van VWS, waarover het Adviescollege eerder heeft geadviseerd.¹ Het ministerie van VWS herkende en erkende in dit gesprek dat de gefaseerde aanpak tot veel frustratie leidt, ongenoegen dat ook door de journalist van NRC is ervaren. De aanbevelingen van het Adviescollege hebben echter tot op heden niet geleid tot een andere aanpak, omdat het “gecompliceerd” zou zijn deze bij te stellen. De medewerkers van het ministerie gaven aan dat zij in 2025 Woo-verzoeken weer op de gebruikelijke manier verwachten te behandelen, met het individuele Woo-verzoek als uitgangspunt.

Tijdens het verloop van het gesprek zijn afspraken gemaakt over de verdere afhandeling van het Woo-verzoek van de journalist. Een eerste deel van de documenten is op 31 juli 2024 verstrekt. Over de resterende deelonderwerpen zou het ministerie van VWS half september 2024 een besluit nemen. Dit lukte echter niet, vanwege ingediende zienswijzen. De journalist is hierover wel door het ministerie geïnformeerd. Op 18 en 22 oktober 2024 heeft het ministerie van VWS uiteindelijk de laatste besluiten en bijbehorende documenten aan de journalisten verstrekt (2 jaar, 5 maanden en 5 dagen na indienen van het verzoek).

Begin november heeft de gemachtigde van de journalist het Adviescollege laten weten uiteindelijk wel tevreden te zijn over de uitkomst van de bemiddeling en de inhoud van de besluiten die zijn genomen, zij het met de kanttekening dat de hele procedure hem zwaar is gevallen; dit is beslist niet wat er op grond van de Woo mag worden verwacht van een bestuursorgaan, zo gaf hij aan. Het Adviescollege heeft op 5 november 2024 aan partijen laten weten de bemiddeling te beëindigen.

Het belang van snel, open en doorlopend contact

Het Adviescollege hecht aan een democratie waaraan iedereen actief kan deelnemen en waarin iedereen kan volgen wat de overheid doet. Het in de Woo verankerde recht op informatie dient dat doel. Voor een goede behandeling van een Woo-verzoek is snel, open en doorlopend contact tussen het bestuursorgaan en de verzoeker van groot belang. Ook is het belangrijk dat beide partijen elkaar kunnen vertrouwen; doen wat ze zeggen, en zeggen wat ze doen.

¹ Het Adviescollege heeft in zijn advies van 5 april 2023 in het kader van een andere bemiddeling geadviseerd het ministerie van VWS geadviseerd over deze werkwijze.

De door het ministerie voorgestelde “eindtermijnen” werden uiteindelijk allemaal niet gehaald en ook de rechterlijke uitspraken werden niet nagekomen. Daarnaast werd de journalist niet altijd proactief door het ministerie geïnformeerd bijvoorbeeld in geval van een vertraging. Pas nadat de journalist (of zijn gemachtigde) “aan de bel trok” kwam het ministerie met een uitleg. Dat zou toch anders moeten kunnen. Het Adviescollege hoopt dat het ministerie deze en andere lessen ter harte neemt (onder andere ons eerdere advies over de gefaseerde aanpak) en zich blijft inzetten voor een open overheid, ondanks de uitdagingen die het tegenkomt hierbij.

Bij het Adviescollege bestaat uiteraard de bereidheid met het ministerie daarover nader van gedachten te wisselen.

Het Adviescollege wil tot slot de journalist en het ministerie van VWS bedanken voor hun inzet en open houding tijdens de bemiddeling. De journalist heeft helder voor het voetlicht gebracht hoe hij tegen het functioneren van de Woo aankijkt en hoe hij de behandeling van zijn Woo-verzoek heeft ervaren. Het ministerie heeft zich daarvoor opengesteld en was bereid te leren van die ervaringen. Dit zijn bijdragen die waardevol zijn voor het beter laten functioneren van de Woo.

Met vriendelijke groet,

Lydia Bremmer
Secretaris directeur